

OKULLARIMIZ KİMLERİN ELİNDE?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 27 Aralık 2017 08:59 -

Günümüzde öğretmenlerin ne kadarının hangi siyasi eğilimde olduğu belki sendikaların üye sayılarına bakılarak az çok tahmin edilebilir. Doğru bilgilere ulaşabilmek için gene de bu konuyu araştırmak gerekir. Eğitim yöneticilerinin büyük çoğunluğunun dinci kesimden olduğu tahmin ediliyorsa da bu konuda tevatürler yerine araştırmaya dayanan bulgular bize ışık tutabilir. Eğitim yöneticileri konusunda siyasi kadrolaşma hemen her dönemde yakınma konusu olmuştur. 1989 yılında öğretmenlerin müdürlerinden şikâyeti artmıştı. Öğretmenlerin okullarda rahat çalışmadıkları, eğitimde verimin düştüğü, bunda okul müdürlerinin payı olduğu ileri sürülüyordu. Bu iddiayı ataması Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan Ankara Ortadereceli okul müdürleri üzerinden ölçmek istedim.

183 okulun müdürünü okulun adı, müdürün adı, doğum yeri, doğum tarihi, mezun olduğu tarih ve okul, branşı, müdürlüğe atandığı yıl, siyasi kökenini tablo halinde hazırladıktan sonra onlara okulda eğitim öğretim hayatıyla ilgili dört soru yönelttim. Bir kısmıyla yüz yüze bir kısmıyla telefonla görüştüm. Bu müdürlerle ilgili yaklaşık bin kadar öğretmenin görüşünü aldım. 2,5 ay süren bu araştırma sağcı kadrolaşmayı ortaya çıkardı. Müdürlerin okulundaki bütün öğretmenlerce ve diğer birçok müdür tarafından bilinen atandıkları tarihteki siyasi kökenlerini sosyal demokrat, merkez, sağ, hareketçi ve dinci olarak belirledim. Eskiden var olan “devrimci, sosyalist” sıfatını artık hiç biri kullanmıyordu. Onlar esas olarak çoktan tasfiye edilmişti...

OKULLARDA SAĞCILARIN İKTİDARI

Ankara doğumlu olan müdür sayısı 33 (Yüzde 18) gibi yüksek bir sayıdaydı. Ankara'yı Erzurum, Yozgat, Kars, Çorum ve Çankırı izliyordu. Yüzde 71'i Ankara-Konya-Mersin çizgisinin doğusundaki doğu illerden gelmişlerdi. Müdürlerin yaş ortalaması 41'di. Gerek il kökenleri, gerekse müdürlerin çoğunun genç olması, laik kuşaklar yerine atamada Türk-İslam sentezcilerinin tercih edildiğini gösteriyordu. Müdürlerin yüzde 64'ü son beş yıllık zaman diliminde ANAP iktidarı tarafından atanmıştı. 1984 yılından önce atananların yüzde 60'ı öğretmenlerin de genel eğilimi olan sosyal demokrat iken 1984 ve sonrasında atananlarda bu oran yüzde 8'e düşmüş (gerçekte ise bazıları görevinden alındığı halde mahkeme kararıyla geri dönmüş), buna karşılık dinci, hareketçi ve diğer sağ görüşteki müdürlerin oranı 1984 öncesi atamalarda yüzde 29 iken 1984 ve sonrasında bu oran yüzde 79'a çıkmıştı. Yeni mezunlar (1977-1981) yüzde 35'le çoğunlukta idi. Branşı “din kültürü ve ahlak” olanlar 25 sayı ile ilk sıradadır.

Ortaokullardaki ders ağırlıkları hesaba katıldığında din bilgisi öğretmenlerinin müdür yapılmasında 2,5 kat, Liselerde ise 4,5 kat kayırıldığı anlaşılmaktaydı. Müdür yardımcılıklardaki kayırma çok daha fazla olduğu bilinen bir gerçektir. Bu yardımcılar çok geçmeden müdür olacaklardı. .

ÖĞRENCİLER ELEŞTİRİRSE...

“Öğrenciler sizi yüzünüze karşı eleştirirler bunu nasıl karşılırsınız?” sorusuna sosyal demokrat müdürlerin yüzde 100'ü bunu şartsız olarak olumlu bulacakları yanıtını verirken bu oran “Hareketçiler”de yüzde 73'te “dinci”lerde 78'de kalmıştır. (Bu yanıtların samimiyeti kuşku götürse de, “eleştiriye kapalı olmak” izlemimi vermemek için “açığım” yanıtı verildiği düşünülmektedir.)

OKULA GAZETE GİRMELİ Mİ?

Müdürlere ikinci sorumuz “Öğretmenler kendi bütçeleriyle öğretmenler odasına toplu olarak gazete almalarını, hatta bunu ertesi gün okul kitaplığına devretmesini nasıl karşılırsınız?” idi. Bu soruya yanıt verenler içinde “Hareketçi” müdürlerin 49'u, dincilerin 26'sı, sağcılarının yüzde 50'si, merkezdekilerin yüzde 60'ı, sosyal demokratların ise 75'i olumlu yanıt vermiştir. Sosyal demokratlar okulda gazeteye en açık, dinciler ise en kapalı kesimdi.

OKULLARIMIZ KİMLERİN ELİNDE?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Çarşamba, 27 Aralık 2017 08:59 -

MÜDÜRLERİ ÖĞRETMENLER SEÇSE...

“Müdürleri Öğretmenlerin seçmesi görüşünü nasıl karşılırsınız?” sorusuna yanıt veren 132 müdürün yüzde 38’i “olumlu bulurum”, 10’u “şartlı olarak olumlu bulurum” 29’u “olumsuz bulurum” yanıtını vermiş, 8’i kararsızlık bildirmiş, 15’e de “söylemem” demiştir. Olumlu bulanların yüzdeleri politik eğilimlere göre sıra ile şöyledir. Sosyal Demokratlar 64, merkezçiler 60, sağcılar 46, hareketçiler 33, dinciler 26. Öğretmenlerin yönetime katılmasına en sıcak bakanlar sosyal demokratlar, en uzak duranlar ise dincilerdir.

ZORUNU DİN DERSİ

“Zorunlu din dersinin laikliğe ve vicdan özgürlüğüne aykırı olduğu” görüne ne dedikleri sorumuza ise “zorunlu olmalı” diyenlerin oranları yüzde olarak şöyledir: Dinci 64, merkez 57, hareketçi 54, sağcı 46, sosyal demokrat 11. Din derslerinin zorunlu olmasını en çok isteyenler dinciler, en az isteyenler ise sosyal demokratlardır.

SEVİLEN MÜDÜRLER SOSYAL DEMOKRAT

Öğretmenlerin verdiği yanıtlara göre müdürlerin okullarında sevilip sevilmediği de “Seviliyor, normal, olumsuz” yargılarından biri ile listelenmiş, sevilip sevilmedikleri konusunda net bir kanıya varılamayanların bu konudaki hanesi boş bırakılmıştır. 28 müdürün öğretmenler tarafından sevildiği, 29’unun durumunun “normal” olduğu, 41 müdürün karşısına ise “olumsuz” (yani sevilmediği) yazılmıştır. Sevilen 28 müdür içinde 20 sayı ile (Yüzde 71) sosyal demokratlar başta gelmektedir. Müdürler içinde en yüksek sayıda bulunan hareketçilerden yalnız 4’ü dincilerden 2’si, sağ ve merkezçilerden 1’er müdür sevilenler listesine girebilmiştir.

Araştırmanın sonuç kısmında şunları yazdım: “Ankara ortadereceli okulları, genel profil olarak genç, muhafazakâr, deneyimsiz ve kıdemsiz öğretmenler tarafımdan yönetilmektedir. Milli Eğitim’de Hasan Cemal Güzel’in inkâr etmesine rağmen büyük bir sağ kadrolaşma yaşanmıştır. Bazı müdürler, atanabilmek ve yerlerini korumak için renk değiştirmeyi tercih etmektedir. Bu durum çoğunluğu demokrat ve solcu olan öğretmenleri huzursuz etmekte ve onların okul içindeki verimini düşürmektedir. Bu yönetici kadroların eliyle 21. Yüzyıl’ın “fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür” kuşaklarını yetiştirmek mümkün değildir. Çözüm yöneticilerini öğretmenlerin seçmesidir.

(“Okullarımız Kimlerin Elinde?”, Öğretmen Dünyası, Yıl 10, Sayı 115, Temmuz 1989, s. 3-30)
Çizim, Öğretmen Dünyası’nın işaret edilen sayısının konu ile ilgili kapağında alınmıştır.